

राष्ट्रीय ग्रामीण आरोग्य अभियानांतर्गत
"प्रशिक्षण" कार्यक्रम राखविणे बाबत

महाराष्ट्र शासन
सार्वजनिक आरोग्य विभाग
परिपत्रक क्र. रासाअ/ २००८/ प्र.क्र. १२५ / आरोग्य -७ अ
मंत्रालय, मुंबई - ४०००३२
दिनांक - १७/७/२००८

परिपत्रक:-

राष्ट्रीय ग्रामीण आरोग्य अभियानांतर्गत "प्रशिक्षण" हा अत्यंत महत्वाचा घटक आहे. केंद्र शासनाकडून यासाठी मोठ्या प्रमाणावर निधी प्राप्त झाल्या आहेत. वैद्यकीय अधिकारी, नर्सरी व ए.एन.एम. यांच्या प्रशिक्षणाबरोबरच यामध्ये रुग्ण कल्याण समिती, ग्राम आरोग्य, पोषण, स्वच्छता, पाणीपुरवठा समिती यांचे समासद अन्य इत्यादी घटकांच्या प्रशिक्षणाचा समावेश आहे. राज्यातील जनतेला उत्तम आरोग्य सेवा पुरविणे, तसेच आरोग्य सेवेचे वळकटीकरण करणे यासाठी प्रशिक्षण अत्यंत आवश्यक आहे. तथापि असे असतानाही या महत्वाच्या घटकाकडे गांभीर्याने लक्ष दिले जात नाही, असे आढळून आहे आहे. यासाठी पुढील प्रमाणे सूचना देण्यात येत आहेत:-

- १) २४X७ प्राथमिक आरोग्य केंद्रातील वैद्यकीय अधिकारी, ए.एन.एम. स्टाफ नर्स यांना विविध प्रकारचे प्रशिक्षण प्राथम्याने देण्यात यावे. अशा केंद्र शासनाच्या सूचना असल्या तरी जिल्ह्यातील सर्व वैद्यकीय अधिकारी व कर्मचारी यांना प्रशिक्षण मिळणे आवश्यक आहे. हे लक्षात घेऊन सर्वोत्तम प्रशिक्षण मिळेल अशा तऱ्हेने प्रशिक्षण कार्यक्रम तयार करण्यात यावा.
- २) सन २००८-०९ मध्ये जिल्ह्यांनी प्रशिक्षणासाठी उद्दिष्ट अत्यंत कमी ठेवलेले दिसून येत आहे. त्यांनी प्रशिक्षणासाठी Training Sites पूर्णपणे उपयोगात आणून सदर उद्दिष्ट वाढवावेत. तसेच वैद्यकीय महाविद्यालय व इतर रुग्णालये ज्या ठिकाणी आवश्यक Case Load आहे अशा संस्थांना राष्ट्रीय Training Site म्हणून नामनिर्देशित करावे. जेणेकरून आर.सी.एच./एन.आर.एच.एम. कार्यक्रम राज्यात सुरू असताना राज्यातील जास्तीत जास्त वैद्यकीय अधिकारी, ए.एन.एम. व इतर कर्मचारी प्रशिक्षित होतील.
- ३) सन २००८-०९ मध्ये प्रशिक्षणासाठी पाठविण्यात यावयाच्या अधिकारी व कर्मचारी यांची यादी तयार करण्यात यावी. एखादा अधिकारी, कर्मचारी प्रशिक्षणासाठी जाऊन न शकल्यास यादीतील पुढील क्रमांकाच्या अधिकारी, कर्मचारी यांना प्रशिक्षणासाठी पाठवावे. कोणत्याही परिस्थितीत प्रशिक्षणासाठी त्या यंत्रणेमध्ये संख्या कमी होणार नाही व कोणत्याही Session रद्द होणार नाही याची दखल घेण्यात यावी.

1. **भौतिक प्रदर्शन (Physical Performance)** : यह व्यक्ति के शारीरिक क्षमताओं को मापता है, जैसे कि बल, स्पीड, एंडरेंस और एगिलिटी।

15) Principal HFPTC, वॉनो वेळोवेळी जिल्हा आरोग्य अधिकारी, जिथला सत्यदिनिगस्त व जिल्हा कार्यक्रम अधिकारी यांच्याबरोबर प्रशिक्षणाचे नियोजन व संमेलनाबाबणी प्रदल दिल्यांच्या आशया व्यावः

10) CERNOC प्रशिक्षण बढत असे आढळून आलेले आहे की, Adhoc basis वर नेमण्यात आलेले वैद्यकीय अधिकार्यांना प्रशिक्षणासाठी पाठविण्यात येत नाही. या मुद्दे इतर निकष पूर्ण करणाऱ्या Adhoc basis, नेमलेल्या वैद्यकीय अधिकार्यांना सुद्धा CERNOC प्रशिक्षणासाठी पाठविण्यात यावे.

7) प्रचलित धोरणानुसार अधिकाऱ्यांना / कर्मचाऱ्यांना प्रशिक्षणाचे आदेश कुटुंब कल्याण च्युरीमार्फत दिले जातात. यापुढे हे अधिकार Principal, HFPTC यांना देण्यात येत आहेत.

(7/11/2011)

SECRET

৫৫

$$\frac{1}{\sqrt{\pi}} \int_{-\infty}^{\infty} f(x) e^{-x^2} dx = f(0)$$
[illegible][illegible]

पुनः लिखितार्थकः सः मूलं दातुं न शक्यते। निम्नार्थः सः

सह-निष्ठा आयोग अधिकारी, एवं नि. हा. प्र. नि. दि. प्र. म. म.

एवं प्राचाय, हसोऽय आनि कुरुं गच्छाग प्रोक्षणा ॥ ३ ॥

वा. मंत्री : राज्यमंत्री (आसौग्य) मंत्रालय, मुंबई सचिव स्थान पर

ना. संपूर्ण भुज्य सचिव (आरोग्य व कु.क.) यांचे ज्येष्ठ सहकाय, सा.आ.विभाग, मंत्रालय, मुंबई

ना. अणु मूल्य मासिक (अंशित) मुद्रास्फीयता दर : २०१३-१४
आयुक्त. (कु.ध.) सार्वजनिक आरोग्य विभाग, यांचे स्वतंत्र महाव्यंक,

अयुक्त. (कु.क.) सांख्यिक अग्रणी विभाग, यांचे स्थायी सहायक,
ल.संघ. (कु.क.) सांख्यिक अग्रणी विभाग, यांचे स्थायी सहायक,

स्वास्थ्य सचिव, सार्वजनिक आरोग्य विभाग : आरोग्य-७ अ (व. निष्पत्ती नसली)

- 4) प्रशिक्षण हे अनिवार्य (Compulsory) असल्याने जर एखादा अधिकारी, कार्यरत असताना त्याचे लक्ष्यकारणाशिवाय प्रशिक्षणास जाण्यास नकार दिला तर त्याचे निरपेक्ष पगसहस्रपेक्षा जास्तचे दंड करण्यात यावी.
- 5) वेळोवेळ एकच वैद्यकीय अधिकारी असल्याने कारण दाखवून प्रशिक्षणासाठी अधिकार्यांना पाठविले जात नाही असे आढळून आले आहे. त्याचि भागाकालीन परिस्थिती वाढता इतर वेळा अशा प्रकारची कृती केल्याचे आढळून आल्यास प्रशिक्षणासाठी पाठविल्याबाबत संबंधित घटित अधिकार्यांवर कारवाई करण्यात येईल.
- 6) मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद यांच्या पूर्व मान्यते शिवाय कोणत्याही अधिकारी, कार्यकारी यांना प्रशिक्षणास हजर राहण्यापासून मूढ दिली जाणार नाही.
- 7) प्रशिक्षणासाठी देण्यात आलेले आदेश हे प्रशिक्षणास हजर राहण्यासाठी कार्यमुक्तोत्तरे (Relieve) आदेश समजण्यात यावे. कार्यमुक्तीचे स्वतंत्र आदेश निर्गमित करण्याची आवश्यकता नाही. आदेश प्राप्त झाल्यानंतर संबंधित अधिकारी / कार्यकारी यांनी वारंवारता आवाचल फक्त नोंदली देऊन सरळ प्रशिक्षणासाठी हजर राहावे.
- 8) आवश्यक असलेले परिणाम, प्रशिक्षणाधीन राहण्याचे वेळापत्र, वेळोवेळी प्रशिक्षण केंद्रावर तयार करण्यात यावे. तसेच पाठविले जावे. जिल्हा शासकीय प्रशिक्षण केंद्रावर प्रशिक्षण केंद्रावर प्रमुख मान्यते, वैद्यकीय अधिकारी, जिल्हा शासकीय प्रशिक्षण केंद्र हे अंमलबजावणी अधिकारी व जिल्हा कार्यक्रम व्यवस्थापक (DPM) हे नियोजन अधिकारी राहतील. प्रशिक्षणाच्या कार्यक्रमाची योग्यरित्या नियोजन व अंमलबजावणी करणे ही या सर्वोची संयुक्त जबाबदारी असेल.
- 9) प्रशिक्षण संस्थेची क्षमता जरी पुरेशी नसून ही सार्वसेवी संस्था, खाजगी जॉन्स, खाजगी वैद्यकीय संस्था, वैद्यकीय महाविद्यालय यांची प्रशिक्षणासाठी मदत देण्यात यावी. जेणेकरून जास्तीत जास्त प्रशिक्षणाधीना प्रशिक्षण मिळू शकेल.
- 10) प्रशिक्षण संपल्यानंतर त्याच दिवशी सर्व प्रशिक्षणाधीना नियमानुसार वेगळ्या वेळाले भरो देण्यात यावे. यासाठी प्रशिक्षण केंद्रावर Payment Staff ची सोय करण्यात यावी. आगावू रकमेची व्यवस्था आधीच करण्यात यावी.
- 11) सर्व राहण वकल्याण समिती सभासद, जमा मासोद्य, पोषण, स्वच्छता, पाणीपुरवठा समित्यांचे सभासद यांचे प्रशिक्षण अनुक्रमे सप्टेंबर व ऑक्टोबर अखेर पर्यंत पूर्ण होईल याची नक्षत घ्यावी.
- 12) हॉस्टेलमधील सोयी - सुविधांमध्ये सुधारणा करण्यात यावी. तसेच प्रशिक्षणाधीना प्रोत्साहन मिळण्याच्या दृष्टीने त्यांच्या कुटुंबियांना त्यांना भेटण्याची सोय राहण्याची परवानगी देण्यात यावी.
- 13) प्रशिक्षण योजनेत सहभागी असलेल्या सर्व प्रकारच्या सोयी - सुविधा उभारवून घ्यावे. प्रशिक्षण कार्यक्रम योग्य प्रकारे सुरू आहे. याबाबत जिल्हाधिकारी व मुख्य कार्यकारी अधिकारी खातरजाफ करून घेतील. यासाठी अधिकारिनिधीची गरज असल्यास राज्य सरकार सोलसवटीकडे नोंदणी करावी.